

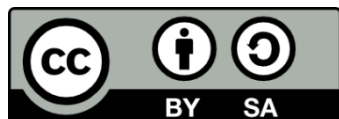
Ειδικά μαθήματα εμβάθυνσης στο συνταγματικό και διοικητικό δίκαιο

Διοικητικό Δίκαιο

Ανάκληση πράξεων «ομοίου» περιεχομένου προς ακυρωθείσα

Αν. Καθηγήτρια Ευγ. Β. Πρεβεδούρου

Τμήμα Νομικής Σχολής Α.Π.Θ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Η έννοια της κυβερνητικής πράξης

- Άρθρ. 45 παρ. 5 του π.δ. 18/1989: «Δεν υπόκεινται σε αίτηση ακυρώσεως οι κυβερνητικές πράξεις και διαταγές, που ανάγονται στη διαχείριση της πολιτικής εξουσίας.»
- Πράξεις που εκδίδονται βάσει αρμοδιότητας που παρέχεται από το Σύνταγμα ή από νομοθετικές πράξεις και ρυθμίζουν θέματα σχετικά με τη λεγόμενη «πολιτική εξουσία ή κυβερνητική λειτουργία».

Κριτήριο χαρακτηρισμού

- Ο χαρακτήρας της πράξης και το όργανο που την εκδίδει-η ένταξη της πράξης στο πεδίο της πολιτικής εξουσίας ή της κυβερνητικής λειτουργίας
- Το κριτήριο του «λειτουργικού διχασμού των οργάνων»
- Τα όρια της λειτουργίας διαγράφονται από το ΣτΕ
- Παραδείγματα κυβερνητικών πράξεων:
 - Πράξεις που αφορούν στη ρύθμιση των διεθνών σχέσεων
 - Πράξεις που αφορούν στη σχέση εκτελεστικής-νομοθετικής λειτουργίας
 - Κήρυξη επιστράτευσης-απονομή χάριτος

Δικονομικές συνέπειες χαρακτηρισμού

- Οι κυβερνητικές πράξεις δεν υπόκεινται σε αίτηση ακύρωσης
- Κατ' αυτών χωρεί δικαστική προστασία λόγω θεμελίωσης ευθύνης του Προέδρου της Δημοκρατίας και των Υπουργών που τις υπέγραψαν/προσυπέγραψαν καθώς και αστική ευθύνη του Δημοσίου

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η απόφαση ΟλστΕ 22/2007

Πραγματικά περιστατικά- προσβαλλόμενη πράξη

- Αγωγή δικηγόρου για δικηγορική αμοιβή κατά αλλοδαπού Δημοσίου
- Αποδοχή της αγωγής, απόρριψη της έφεσης του αλλοδαπού Δημοσίου, εξοπλισμός του ενάγοντος με εκτελεστό τίτλο
- Αίτηση του δικηγόρου προς τον Υπουργό για την χορήγηση της άδειας του άρθρ. 923 ΚΠολΔ για επίσπευση εκτέλεσης κατά του αλλοδαπού Δημοσίου
- Προσβαλλόμενη πράξη: Η τεκμαιρόμενη σιωπηρή απόρριψη του Υπουργού Δικαιοσύνης

Το ζήτημα της δικαιοδοσίας

- Άποψη πλειοψηφίας: Η άδεια του άρθρ. 923 του ΚΠολΔ δεν ανάγεται ούτε στην άσκηση δικαιοδοτικού έργου ούτε συνδέεται με την άσκηση της δικαστικής εξουσίας. Η εκδιδόμενη πράξη δεν αφορά στην επίλυση διαφοράς ιδιωτικού δικαίου ενώ από την προσβολή της προκαλείται διαφορά διοικητικού δικαίου.
- Άποψη μειοψηφίας: Η πράξη του Υπουργού, καίτοι προέρχεται από όργανο της εκτελεστικής εξουσίας, δεν υπόκειται στον ακυρωτικό έλεγχο του ΣτΕ αλλά στον έλεγχο του φυσικού δικαστή της εκτελέσεως κατά τον ΚΠολΔ. Η πράξη του Υπουργού συνδέεται με την απονομή δικαιοσύνης και η αίτηση ακύρωσης είναι απαράδεκτη.

Η φύση της πράξης

- Άποψη πλειοψηφίας:
 - Ο Υπουργός Δικαιοσύνης με την προβλεπόμενη πράξη στο άρθρ. 923 ΚΠολΔ ενεργεί στάθμιση των επιπτώσεων της επίσπευσης εκτέλεσης κατά αλλοδαπού Δημοσίου στις διεθνείς σχέσεις της χώρας
 - Η πράξη αυτή ανάγεται στη διαχείριση της πολιτικής εξουσίας και έχει τον χαρακτήρα της κυβερνητικής πράξης διότι αντιμετωπίζει πολιτικής φύσης ζητήματα.

(συνέχεια)

- Η πράξη αυτή, από τη φύση της, δεν υπάγεται στον ευθύ ακυρωτικό έλεγχο του ΣτΕ διότι ο έλεγχος θα υπεισερχόταν στο πεδίο αμιγώς πολιτικών εκτιμήσεων.
- Η μη υπαγωγή της στον ακυρωτικό έλεγχο δεν τελεί υπό την αρνητική προϋπόθεση της έλλειψης αντανakλαστικών συνεπειών στην άσκηση ατομικών δικαιωμάτων.
- Εξάλλου, η μη υπαγωγή τους στον ακυρωτικό έλεγχο δεν αποδεσμεύει το όργανο που την εκδίδει από την υποχρέωση τήρησης συνταγματικών διατάξεων ούτε αποκλείει την ανόρθωση ενδεχόμενων δυσμενών επιπτώσεων στους ιδιώτες.
- Δεν προσβάλλεται το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, το οποίο υπόκειται, έτσι κι αλλιώς, σε περιορισμούς.
- Η αίτηση ακύρωσης είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη.

(συνέχεια)

- Συγκλίνουσα άποψη:
 - Η άρνηση του Υπουργού αποσκοπεί στην θεραπεία του δημοσίου συμφέροντος.
 - Μη στέρηση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας λόγω της δυνατότητας του αιτούντος να εγείρει αγωγή κατά του Ελληνικού Δημοσίου για την αποκατάσταση της ζημίας βάσει του άρθρ. 4 παρ. 5 του Συντάγματος.

(συνέχεια)

- Άποψη μειοψηφίας:
 - Η δράση των οργάνων της εκτελεστικής εξουσίας υπόκειται στο Σύνταγμα είτε ασκεί εν στενή έννοια διοικητικά καθήκοντα είτε εκδίδει πράξεις διαχείρισης της πολιτικής εξουσίας.
 - Θεμέλιο της δράσης της διοίκησης η αρχή της νομιμότητας και ο ακυρωτικός έλεγχος των πράξεών της.
 - Η εκτελεστική λειτουργία μπορεί να μην υπόκειται στον δικαστικό έλεγχο κατ' εξαίρεση, μόνον σε τομέα που το ίδιο το Σύνταγμα ανέχεται.

(συνέχεια)

- Τομέας που δεν υπόκειται στον ακυρωτικό έλεγχο είναι η αμιγής διαχείριση της πολιτικής εξουσίας.
- Όταν υπάρχει αντανάκλαση της πράξης στην άσκηση συνταγματικά κατοχυρωμένου ατομικού δικαιώματος η πράξη χάνει τον αμιγή «κυβερνητικό» της χαρακτήρα και επανέρχεται στον κανόνα της υπαγωγής της στον ακυρωτικό έλεγχο.

(συνέχεια)

- Οποιαδήποτε επέμβαση σε ατομικό δικαίωμα επιβάλλεται να είναι ελεγκτή από τον δικαστή προκειμένου να ελέγχεται αν τηρήθηκαν οι περιορισμοί των περιορισμών: α) η επιδίωξη θεμιτού και συμβατού με την έννομη τάξη σκοπού, β) μη προσβολή του πυρήνα του δικαιώματος και γ) αναλογικότητα.
- Η διάταξη του ΚΠολΔ προσκρούει στον άρθρ. 20 παρ. 1 του Συντάγματος και στο άρθρ. 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ διότι:
 - Δεν υφίσταται θεμιτός σκοπός σεβασμού των κανόνων του διεθνούς δικαίου που να επιβάλλει την παρέμβαση του Υπουργού Δικαιοσύνης στη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος αλλοδαπού Δημοσίου
 - Το προνόμιο της ασυλίας από την εκτέλεση δεν είναι απόλυτο αλλά περιορίζεται με την έννοια ότι είναι ελεύθερη η αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος της ιδιωτικής περιουσίας του αλλοδαπού Δημοσίου

(συνέχεια)

- Η πράξη του Υπουργού είναι εκτελεστή διοικητική πράξη.
- Συγκλίνουσα άποψη: Η έννοια των κυβερνητικών πράξεων δεν δύναται να θεωρηθεί υφιστάμενη υπό την πλήρη ισχύ του συνταγματικού κράτους δικαίου, θεμέλιο του οποίου είναι η αρχή της νομιμότητας της διοίκησης και ο ακυρωτικός έλεγχος των πράξεών της.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Λ. Θεοχαρόπουλος/Δ. Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου, Υφέρπουσα νομολογιακή τάση για την αστική ευθύνη της δημόσιας εξουσίας από τη σύννομη ζημιογόνο υλική ενέργεια, βάσει του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος (εξ αφορμής των αποφάσεων 1693/1998 και 774/1999 του Συμβουλίου της Επικρατείας), ΤιμΤομ ΣτΕ, 75 χρόνια, Εκδ. Σάκκουλα, 2004, σ. 629, Δ. Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου, Το κριτήριο του “λειτουργικού διχασμού των οργάνων” (dédoublement fonctionnel) του Διεθνούς Δικαίου, ως κριτήριο του φαινομένου της δικαστικής ασυλίας των “κυβερνητικών πράξεων” στο Εσωτερικό Δημόσιο Δίκαιο, ΔιΔικ 1990, σ. 257, M. Vonsy, Actes de gouvernement et droit au juge. A propos del’arrêt de la CEDH, 14 déc. 2006, Markovic c/Italie, req. n° 1398/03, RFDA 2008, σ. 728

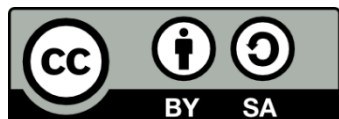

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Β. Τσιγαρίδας>

Θεσσαλονίκη, <08.10.2013>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ